

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Martinem Láníčkem v právní věci

žalobce: **S. A. N.**

státní příslušnost Afghánská islámská republika
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 787/6, 702 00 Ostrava

proti

žalované: **Ministerstvo vnitra**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 21. září 2020, č. j. OAM-488/LE-BA04-K10-2019, ve věci mezinárodní ochrany

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 21. září 2020, č. j. OAM-488/LE-BA04-K10-2019, se **zrušuje** a věc se **vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

III. Ustanovenému zástupci žalobce **Mgr. Ladislavu Bártovi**, advokátovi se sídlem v Ostravě, Purkyňova 787/6, se přiznává odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč, které mu budou vyplaceny z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Česká republika **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalovaný rozhodnutím identifikovaným v záhlaví tohoto rozsudku (dále též „napadené rozhodnutí“) zastavil řízení o udělení mezinárodní ochrany žalobci podle § 25 písm. d) zákona číslo 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o azylu“).
2. V odůvodnění rozhodnutí žalovaný uvedl, že vyzval žalobce, aby se dne 21. 9. 2020 dostavil k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany. Výzva byla žalobci doručena náhradním způsobem (uložením na poště), ale žalobce se k pohovoru nedostavil. Proto žalovaný s odkazem na § 25 písm. d) zákona o azylu řízení zastavil.
3. Žalobce podal proti výše uvedenému rozhodnutí dne 19. 10. 2020 žalobu ke Krajskému soudu v Ostravě (dále též „krajský soud“), kterou doplnil o povinné náležitosti prostřednictvím ustanoveného zástupce dne 26. 10. 2020. V žalobě (jejím doplnění) potvrdil, že byl vyzván, aby se 21. 9. 2020 dostavil k pohovoru ve věci mezinárodní ochrany, a přestože si výzvu nevyzvedl, o datu pohovoru věděl z ústního sdělení příslušného orgánu. K pohovoru se dostavil, ale na cestě se zpozdil z důvodu dopravních komplikací. Protože neovládá dostatečně český jazyk, nebyl schopen své zpoždění telefonicky omluvit. Na pracoviště v Havířově se dostavil 30 minut po plánovaném zahájení pohovoru, řádně se při vstupu zapsal do evidence a snažil se své zpoždění omluvit na místě. Příslušný zaměstnanec mu však již nedal šanci se pohovoru zúčastnit. Žalobce dále upozornil na to, že napadené rozhodnutí bylo vydáno již v den konání pohovoru a považuje za zarážející, že žalovaný nepočkal alespoň 2 dny, ačkoliv v ten den mohla být např. odeslaná omluva se žádostí o nový termín.
4. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Nad rámec odůvodnění napadeného rozhodnutí zdůraznil, že žalobce byl již na začátku azylového řízení upozorněn na povinnost přebírat poštu, ale žalobce tak nečinil, záměrně vytvářel obstrukce a již třikrát (kromě sporného případu se tak stalo ještě ve dnech 5. 8. 2020 a 31. 8. 2020) se k pohovoru nedostavil. K pohovoru, který měl proběhnout dne 21. 9. 2020, žalobce sice podle sdělení OAMP v Havířově přišel, ale minimálně s dvouhodinovým zpožděním, které neomluvil, přestože ve výzvě k pohovoru je telefonní kontakt uveden. Podle žalovaného tak žalobce neprokázal a ničím nepodložil, že se pohovoru neúčastnil z důvodů na jeho vůli nezávislých či závažných a omluvitelných.
5. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného v mezích žalobních bodů podle § 75 odst. 2 zákona číslo 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších

předpisů (dále též „s. ř. s.“). O žalobě rozhodl krajský soud bez nařízení jednání v souladu s § 51 odst. 1 s. ř. s., protože žalovaný s rozhodnutím bez jednání souhlasil a žalobce se na výzvu soudu nevyjádřil, proto je jeho souhlas s tímto postupem dán; nadto krajský soud dospěl k závěru o vadě řízení před žalovaným správním orgánem podle § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. a v takovém případě lze ke zrušení napadeného rozhodnutí přistoupit i bez jednání.

6. Ze správního spisu krajský soud ve vztahu k napadenému rozhodnutí zjistil, že žalobce požádal dne 4. 12. 2019 o udělení mezinárodní ochrany. Přípisem ze dne 1. 9. 2020 žalovaný předvolal žalobce k pohovoru ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany a vyzval jej, aby se dne 21. 9. 2020 v 9.30 hod. dostavil na pracoviště PoS Havířov do místnosti číslo 203. V předvolání byl žalobce poučen, že pokud se bez vážného důvodu k pohovoru nedostaví, může být řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu zastaveno a že pokud vážný důvod bránící pohovoru nastane, je povinen o tom neprodleně správní orgán informovat na některém z uvedených kontaktů (v rámci předvolání je uveden také telefonní kontakt). Výzva byla doručována žalobci poštou na adresu „700 30 O., H. X“ a podle doručky byla zásilka s výzvou po neúspěšném pokusu o doručení ze dne 2. 9. 2020 připravena k vyzvednutí a uložena do 15. 9. 2020, kdy se nevyzvednutá vrátila odesílateli. Podle úředního záznamu havířovského oddělení (odboru MOAP) ze dne 21. 9. 2020 se žalobce k pohovoru nedostavil. Součástí spisu je také interní e-mailová komunikace ze dne 13. 11. 2020, ve které pracovnice havířovského oddělení sděluje jiné úřední osobě na její dotaz, že žalobce se dne 21. 9. 2020 k provedení pohovoru sice dostavil, ale minimálně s dvouhodinovým zpožděním. Telefonicky se neomluvil, ačkoliv na výzvě je telefonický kontakt uveden, pracovník OAMP s tlumočnickem na něj čekali minimálně půl hodiny a poté tlumočnick z pracoviště s hodinovým výkazem odešel. V knize návštěv zapsán není, jelikož mu vše bylo vysvětleno před zařízením.
7. Podle § 25 písm. d) zákona o azylu *řízení (o udělení mezinárodní ochrany) se zastaví, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany se bez závažného důvodu nedostavil k poskytnutí údajů k podané žádosti o udělení mezinárodní ochrany nebo k pohovoru nebo neposkytuje informace nezbytné pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.*
8. Po skutkové stránce nebylo sporné, že žalobce byl coby žadatel o udělení mezinárodní ochrany vyzván, aby se dostavil dne 21. 9. 2020 v 09.30 hod. na pracoviště žalovaného k pohovoru ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Žalobce v daný den na stanovené místo přišel, ale opožděně. Za situace, kdy žalovaný ve vyjádření k žalobě pozdní příchod žalobce nezpochybňoval a uvedl, že v knize návštěv zapsán není, krajský soud žalobcem navrhovaný výpis z evidence návštěv PoS Havířov nežádal. Žalovaný se pozdním příchodem žalobce v odůvodnění napadeného rozhodnutí nezabýval, přičemž podle obsahu spisu zřejmě ani příslušná oprávněná úřední osoba v době rozhodování o něm nebyla informována.
9. Krajský soud dospěl k závěru, že skutkový stav, ze kterého žalovaný vycházel při vydání napadeného rozhodnutí, není úplný, protože žalovaný nezohlednil podstatnou skutkovou okolnost, která tu byla ke dni vydání napadeného rozhodnutí, a to že se žalobce v uvedený den na příslušné pracoviště dostavil, byť se zpožděním. Není přitom podstatné, z jakých důvodů nedošlo k včasnému předání informací o pozdním příchodu žalobce mezi

jednotlivými odděleními žalovaného, protože postup žalovaného je třeba hodnotit jako celku. K tomu krajský soud dodává, že sice neshledává bez dalšího pochybení žalovaného ve vydání napadeného rozhodnutí v totožný den, kdy měl proběhnout příslušný pohovor, neboť takový postup obecně vyloučen není (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu č. j. 5 Azs 57/2020 – 43 ze dne 26. 3. 2020), na druhou stranu takový postup nepovažuje za vhodný. Žalovaný se tím totiž připravuje o možnost reagovat na případné omluvy žalobce, či jiné překážky jeho neúčasti, které vyjdou najevo bezprostředně po plánovaném termínu jednání.

10. Krajský soud se následně zabýval tím, zda lze uvedený nedostatek ve skutkových zjištěních napravit, resp. doplnit v řízení před soudem a předejít tak zrušení napadeného rozhodnutí, ale dospěl k závěru, že takový postup v daném případě není namístě. Vyžadoval by totiž zásadní doplnění a s tím spojené posouzení všech okolností souvisejících s pozdním příchodem žalobce, které žalovaný neprováděl a uvedené důvody by tak posuzoval poprvé krajský soud v řízení o soudním přezkumu. Doplnění by se muselo týkat především doby zpoždění, podrobného vyličení okolností spojených s cestou žalobce k pohovoru a důvodů, pro které se dostavil pozdě. Podle obsahu spisu nebyl na havířovském oddělení OAMP o pozdním příchodu žalobce učiněn řádný záznam, a to zejména pokud jde o čas jeho příchodu (žalobce nebyl zapsán v knize návštěv), či jím uváděné důvody zpoždění. Údaje se přitom rozcházejí již ohledně délky zpoždění, protože zatímco žalobce uvádí půlhodinové zpoždění, tak ve výše uvedené interní elektronické komunikaci úředníků žalovaného (po téměř 2 měsících) se hovoří o více než 2 hodinách. Za tohoto stavu nelze mít ani délku zpoždění žalobce postavenou najisto. Teprve po doplnění výše uvedených skutkových okolností lze posuzovat důvody pozdního příchodu žalobce z hlediska možného zastavení azylového řízení podle § 25 písm. d) zákona o azylu. Je přitom třeba vzít v úvahu smysl a účel uvedené právní normy, kterým není podle přesvědčení krajského soudu vydání „kontumačního“ rozhodnutí a zastavení řízení o udělení mezinárodní ochrany při jakémkoliv pozdním příchodu žalobce. Krajský soud v tomto směru poukazuje na rozsudek č. j. 6 Azs 45/2018 – 32, ze dne 14. 6. 2018 (dostupný na stránkách www.nssoud.cz), ve kterém Nejvyšší správní soud sporné ustanovení § 25 písm. d) zákona o azylu (ve znění zákona číslo 314/2015 Sb.) vyložil tak, že *„vyžaduje, aby se jednalo o nedostavení se k pohovoru bez závažného důvodu. Smyslem ustanovení je umožnit zastavení řízení v případech, kdy je zřejmé, že žadatel se správním orgánem nechce spolupracovat, a bez této spolupráce není možné ve věci rozhodnout.“* Dosavadní stav řízení krajskému soudu neumožňuje přijmout bez dalšího závěr, že by žalobce nechtěl s žalovaným spolupracovat, či jinak mařil součinnost, případně že by jeho v zpoždění bylo možno spatřovat účelové či obstrukční jednání. Žalobce, ačkoliv si nevyzvedl předvolání k pohovoru, tak si jeho termín zjistil jiným způsobem a do příslušného místa se dostavil, byť pozdě. Vyhodnocení možných právních následků zpoždění žalobce se proto neobejde bez znalosti konkrétních okolností souvisejících s jeho pozdním příchodem, včetně reálné možnosti řádné a včasné omluvy.

11. Krajský soud má za to, že pokud by za této situace poprvé až v soudním řízení, které má být zaměřeno na přezkum napadeného rozhodnutí, zjišťoval a posuzoval důvody zpoždění žalobce a hodnotil je třeba i ve spojení s jeho dosavadním přístupem k azylovému řízení (kterým se žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí vůbec nezabýval), nepřipustně by tím již nahrazoval činnost žalovaného a v konečném důsledku posuzoval

důvody, na kterých ani napadené rozhodnutí není vybudováno. Krajský soud k tomu dodává, že by navíc považoval za značně problematické hodnotit předchozí dva případy, kdy se žalobce podle vyjádření žalovaného k žalobě k pohovoru nedostavil (5. 8. 2020 a 31. 8. 2020), neboť o těchto pohovorech není v napadeném rozhodnutí ani zmínka a logicky proto k nim ani nesměřuje žádný žalobní bod. Obecně platí, že nelze přijmout doplnění důvodů rozhodnutí až ve vyjádření k soudní žalobě. Nestačí přitom ani, že příslušné podklady jsou obsaženy ve spise, pokud na ně správní orgán v rozhodnutí konkrétně neodkázal. Opačný závěr by ad absurdum vedl k tomu, že správní orgán nemusí odůvodnit své rozhodnutí vůbec, pokud důvody pro jeho vydání vyplývají z obsahu spisu a soud se s nimi může seznámit. Odůvodnění správního rozhodnutí musí obstát samo o sobě (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2013, čj. 8 Afs 58/2012 – 44, nebo ze dne 24. 9. 2014, čj. 8 Afs 34/2013 – 68).

12. Z výše uvedených důvodů krajský soud napadené rozhodnutí pro vady řízení podle § 78 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s. zrušil a podle § 78 odst. 4 téhož zákona věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
13. V další fázi azylového řízení žalovaný nejprve zváží, zda po případném doplnění skutkových zjištění shora naznačeným způsobem a po zhodnocení jednání žalobce ve všech souvislostech, a to i ve spojení s jeho dosavadním přístupem k azylovému řízení, jsou zde důvody pro zastavení azylového řízení nebo bude třeba v řízení pokračovat. V případě pokračování v azylovém řízení by pak mělo být pro žalobce toto soudní řízení dostatečným varováním, aby si lépe spravoval své záležitosti, zejména zajistil vyzvedávání pošty, adekvátně reagoval na výzvy žalovaného a cestu k případnému dalšímu pohovoru zorganizoval tak, aby již nezmeškal jeho začátek, v krajním případě, aby byl schopen o případných neočekávaných komplikacích na cestě včas informovat příslušné úředníky žalovaného.
14. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. krajský soud žádnému z účastníků nepřiznal právo na náhradu nákladů řízení, neboť procesně úspěšnému žalobci podle obsahu spisu žádné náklady v řízení nevznikly (náklady jeho právního zastoupení bude hradit stát).
15. Žalobci byl usnesením krajského soudu ze dne 20. 10. 2020 ustanoven k ochraně jeho práv podle § 35 odst. 10 s. ř. s. zástupce z řad advokátů Mgr. Ladislav Bárta, jehož odměnu a hotové výdaje hradí podle uvedeného zákonného ustanovení stát. Krajský soud ve třetím výroku přiznal zástupci žalobce odměnu za zastupování žalobce v tomto řízení ve výši určené podle vyhlášky číslo 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „advokátní tarif“), a to za dva úkony právní služby (1.- první porada s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení a 2. - doplnění žaloby) po 3 100 Kč podle § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bodu 5 advokátního tarifu. Dále krajský soud přiznal zástupci žalobce paušální náhradu hotových výdajů za uvedené dva úkony ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Odměna a náhrada hotových výdajů v celkové výši 6 800 Kč budou zástupci žalobce vyplaceny z rozpočtových prostředků krajského soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

16. V posledním výroku rozhodl krajský soud o tom, že Česká republika právo na náhradu nákladů řízení nemá, protože ani jednomu z účastníků tohoto řízení nelze uložit povinnost k náhradě nákladů řízení vzniklých státu.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku je **možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu.

Ostrava 28. ledna 2021

JUDr. Martin Láníček
samosoudce